

ТАЛЕНТ ЯРКІ, АДМЕТНЫ

Як выказаліся аднойчы бібліятэкары, Васіля Ткачова можна аднесці да тых письменнікаў, у якіх толькі пералік створанага на літаратурнай ніве зойме больш старонак, чым у некаторых літаратараў усё, што выйшла з-пад пяра...

Жарты – жаргамі, а сапраўды, Васіль Юр’евіч – майстар у многіх жанрах, напісаў раман, дзесяткі п’ес, апавесцей, апавяданняў, гу-

марэсак, шмат публіцыстычных твораў, кніг для дзяцей. А колькі ў гэтага пісьменніка розных узнагарод і ганаровых званняў, якія сведчаць аб прызнанні яго і дзяржавай, і шырокай грамадскасцю – шматлікімі чытачамі яго кніг і глядачамі спектакляў па яго п’есах!

Васіль Ткачоў – лаўрэат прэміі Саюза журналістаў і міжнароднай прэміі «Дружба» за лепшы публіцыстычны твор (нарыс «Сонцам хлеб на сталі»); пераможца літаратурнага конкурсу часопіса «Вясёлка» на лепшае апавяданне; лаўрэат літаратурнай прэміі імя М. Доўнар-Запольскага і расійскай прэміі Баяна; лаўрэат абласной літаратурнай прэміі імя А. Капусціна; лаўрэат абласнога літаратурнага конкурсу імя І. Мележа. За кнігу «Снукер» удастоены прэміі Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі. Першай прэміяй на рэспубліканскім конкурсе адзначана яго п’еса «Стары і дарога». Узнагароджаны Ганаровай граматай Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Пэралік узнагарод можна працягваць...

На рахунку гэтага таленавітага пісьменніка больш дваццаці кніг і каля пяцідзсяці п’ес. Сярод іх кнігі для дзяцей – «Хітры Данік», «Партрэт салдата», «Вятрак – птушка вольная», «Незвычайны дыктант»; для дарослых – «Дзень у горадзе», «Мой рай зямны», «Тратнік», «Дом коммуны», «Снукер», «Под городом Горьким»; кнігі гумару – «Смех на прызбе», «Карасі на пяску», «Круглыя хлопцы», «Булочка»; зборнікі п’ес – «Сівы бусел», «Непаразумење», «Кто-то ходит под окном»; кнігі нарысаў – «Пахвалі пражыты дзень», «Вячыстыя лясы Гомельшчыны»....

Творы Васіля Ткачова перакладаліся на рускую, украінскую, польскую, туркменскую, удмурдскую і марыйскую мовы.

У шматлікіх прафесійных і народных драматычных тэатрах Беларусі, Расіі і Казахстана, на тэлебачанні і радыё ажыццёўлены пастаноўкі спектакляў па п’есах драматурга Васіля Ткачова «Вокны», «Сівы бусел», «Курорт для зяця», «Кветкі-ягадкі», «Стары і дарога», «Добрыя адносіны да сабакі», «Лесвіца», «Прыгоды з Канапухіным», «Следчы эксперымент», «Шкірдзюкі займаюць абарону», «Усміхаўся месяц белай вішні», «Нехта ходзіць за акном», «Бліндаж» і іншых.

Займаецца Васіль Юр’евіч і мастацкім перакладам: перастварыў на беларускай мове п’есы Л. Петрашэўскай «Маскоўскі хор», С. Злотнікава «Сцэны каля фантана», казку Л. Усцінава «Старамодныя цуды». Усе яны пастаўлены ў нацыянальным акадэмічным тэатры імя Якуба Коласа.

Асобныя апавяданні пісьменніка ўключаны ў чытанкі для вучняў малодшых класаў.

Што цікава: кожны год прайзаік, драматург, публіцыст, літаратурны крытык і перакладчык Васіль Ткачоў радуе чытачоў усё новымі творамі, якія друкуюцца ў часопісах «Польмя», «Нёман», «Маладосць», «Вясёлка», «Вожык» (а ў гэтым часопісе, дарэчы, ён з'яўляецца членам рэдкалегіі), у газетах «ЛіМ», «Звязда», «Настаўніцкая газета», «Культура», «Рэспубліка», «Белорусская нива» і ў іншых перыядычных выданнях, у зборніках і альманахах. З зайздроснай рэгулярнасцю выходзяць кнігі ў выдавецтвах Мінска і Гомеля, у многіх тэатрах ставяцца спектаклі па яго новых п'есах. Нават просты пералік зробленага пісьменнікам уражае: такі пладавіты творца!

Значны ўклад у развіццё і прапаганду здабыткаў роднай літаратуры ўнёс Васіль Юр'евіч, калі на працягу пятнаццаці гадоў узначальваў Гомельскую абласную пісьменніцкую арганізацыю, блаславіў у дарогу, дапамог «стаць на крыло» многім маладым літаратарам. На абласным тэлебачанні веў аўтарскую літаратурна-мастацкую праграму «На прызбе з Васілём», быў укладальнікам шматлікіх калектыўных літаратурна-мастацкіх зборнікаў і альманахаў: «Настрой», «Вуліца Настаўніцкая», «Магістраль», «Пад небам Палесся» і іншых. А колькі правёў і праводзіць ён сустрэч з чытачамі ў працоўных калектывах прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый! Яго ведаюць ва ўсіх буйнейшых бібліятэках сваёй вобласці і іншых рэгіёнаў.

... Нарадзіўся Васіль Ткачоў 1 студзеня 1948 года ў вёсцы Гута на Рагачоўшчыне. Вучыўся ў Ісканскай васьмігодцы Быхаўскага раёна, закончыў сярэдняю школу ў пасёлку Ільч Рагачоўскага раёна. Са школьных гадоў палюбіў кнігу, прыгожае пісьменства, адчуў «творчы зуд». Быў актыўным селькорам раённых, абласных і рэспубліканскіх газет, а потым напісаў апавяданне, якое надрукавала «Вясёлка». З яго і пачалася літаратурная дзейнасць.

Пасля заканчэння школы таленавіты юнак некаторы час працаваў у раённых газетах (г. Івацэвічы і г.п. Карма). Затым была служба ў Савецкай Арміі, у тым ліку і на сусветна вядомым касмадроме Байканур, дзе быў інструктарам палітаддзела па камсамольскай рабоце, сустрэчы з цікавымі людзьмі, потым – вучоба на факультэце журналістыкі Львоўскага вышэйшага ваенна-палітычнага вучылішча. Служыў ваенным карэспандэнтам у Сярэдняй Азіі. З 1980 года жыве і працуе ў Гомелі: карэспандэнт шматтыражкі «Сельмашавец», стыліст і спецыяльны карэспандэнт абласной газеты «Гомельская праўда», у 1989-2005 гадах – старшыня Гомельскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў. З 1989 года – член Саюза пісьменнікаў СССР і БССР. Цяпер – член Саюза пісьменнікаў Беларусі і член Саюза тэатральных дзеячоў.

Пачынаў ён, як мы ўжо адзначалі, з дзіцячых твораў. У іх пісьменнік праявіў сябе добрым псіхологам, які разумее душу маленькага чалавека, творы гэтыя яркія, запамінальныя, вельмі даступныя для дзяцей, чытаюцца з лёгкасцю і асалодай.

У творах для дарослых пісьменнік паказаў уменне маляваць чалавечыя характары. Многія творы («Дом Камуны» і іншыя) напісаны па «гарачых слядах» падзей, адлюстроўваюць сучаснасць, сацыяльныя катаклізмы, якія адбываюцца ў грамадстве. Аповесці, апавяданні, гумарэскі вызначаюцца беларускім народным каларытам, напоўнены канкрэтыкай, маюць актуальнае значэнне. Паказаў пісьменнік і высокае драматургічнае майстэрства. Мова герояў яго твораў па-народнаму трапная, дакладная. На жаль, мы не маем магчымасці ў гэтых нататках больш падрабязна разгледзець творчасць майстра слова. А яна заслугоўвае ўважлівага вывучэння, напісання навуковых даследаванняў.

Паўстагоддзя шчыруе Васіль Ткачоў на ніве роднай літаратуры. Многія творы ён напісаў яшчэ ў маладосці, за прайшоўшыя гады яны прасяяліся ўжо праз густое сіта часу і па-ранейшаму ўраджаюць сваёй навізнай, актуальнасцю, майстэрствам іх аўтара. А гэта ж і з'яўляецца важнейшым паказчыкам класікі! Пра гэта сведчыць і наступнае. Нядаўна Саюз пісьменнікаў Беларусі правёў апытанне ў бібліятэках рэспублікі з мэтай выявіць, хто з беларускіх аўтараў найбольш папулярны і запатрабаваны ў чытачоў. Прыемна, што ў гэты спіс увайшоў і Васіль Ткачоў.

На першы погляд можа падацца, што ўсё яму даецца лёгка ў жыцці. Захацеў — напісаў, захацеў — выдаў, захацеў — паставілі спектакль... Гэта зусім не так. Васіль Ткачоў, вядома ж, мае яркі талент, адметны, але ж ён і працаўнік вялікі.

Да юбілею пісьменніка ў выдавецтвах Мінска і Гомеля выходзяць яго новыя кнігі «Высокі страх» (апавяданні для дзяцей) і «Варона» (аповесці, апавяданні, гумарэскі). Значыць, Васіль Ткачоў зноў парадзе чытачоў — шматлікіх прыхільнікаў сваёй мнагаграннай і адметнай творчасці. А мы пажадаем свайму слаўнаму земляку моцнага здароўя і сіл, каб ён стварыў яшчэ столькі ж добрых кніг, колькі яму споўнілася год!